

e-PROFESOR ON-LINE

Revista on-line a cadrelor didactice.

Nr. 8 – Februarie 2024

DIN CUPRINS:

- *Educația fără discriminare*
- *Inteligența artificială*
- *Stimularea creativității la nivel preșcolar*
- *Pădurea Slivuț*
- *Natura pictată în poezia românească*

E - PROFESOR ON - LINE

REVISTA ON - LINE A CADRELOR DIDACTICE

ISSN 2734 – 6110

ISSN-L 2734 - 6110

*Responsabilitatea pentru conținutul articolelor publicate
aparține exclusiv autorilor.*

Colectivul de redacție:

- BERCEANU Camelia-Florentina – redactor coordonator

Colaboratori:

- ALEXA Adrian-Constantin
- ALEXA Gabriela
- BURTICĂ Gabriela
- CIOCAN Dana Maria
- CUCĂILĂ Ioana
- LAȘIȚĂ Doina
- OLTEAN Ramona-Cristina
- PĂUNESCU Iuliana
- TRIF Alexandra-Anamaria
- VINTILĂ Teodora-Elena

„E-profesor on-line” – Nr. 8 – August 2024

ISSN 2734 – 6110

ISSN-L 2734 - 6110

<https://info-hobby.ro/e-profesor-on-line/>

Inteligența artificială – prieten sau dușman

Prof. Camelia-Florentina BERCEANU

Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

Conform Wikipedia, în informatică, inteligența artificială (IA) este inteligența mașinilor, spre deosebire de inteligența naturală de la oameni și animale. Informatica definește cercetarea IA ca studiu al „agenților inteligenți”: orice dispozitiv care își percepe mediul și efectuează acțiuni care maximizează șansa de a-și atinge cu succes obiectivele. Mai exact, Kaplan și Haenlein definesc IA ca fiind „capacitatea unui sistem de a interpreta corect datele externe, de a învăța din astfel de date și de a folosi ceea ce a învățat pentru a-și atinge obiective și sarcini specifice printr-o adaptare flexibilă”. Termenul „inteligență artificială” este utilizat colocvial pentru a descrie mașinile care imită funcțiile cognitive pe care le asociază oamenii cu alte minți umane, cum ar fi „învățarea” și „rezolvarea problemelor”. Inteligența artificială implică dezvoltarea de algoritmi și modele care permit mașinilor să-și perceapă mediul, să își motiveze mediul și să facă acțiuni adecvate pentru a atinge obiective specifice. Acești algoritmi folosesc volume mari de date și tehnici avansate, cum ar fi învățarea automată, învățarea profundă, procesarea limbajului natural și viziunea computerizată.

Printre problemele (sau obiectivele) tradiționale ale cercetării IA se numără raționamentul, reprezentarea cunoștințelor, planificarea, învățarea, prelucrarea limbajului natural, percepția și capacitatea de a muta și manipula obiecte. Inteligența generală se numără printre obiectivele pe termen lung ale domeniului. Abordările includ metode statistice, inteligență computațională și IA simbolică tradițională. În AI se folosesc multe instrumente, între care versiuni de optimizare matematică și de căutare, rețele neurale artificiale și metode bazate pe statistici, probabilități și economie. Domeniul IA se bazează pe informatică, inginerie informațională, matematică, psihologie, lingvistică, filozofie și multe alte domenii.

Utilizarea inteligenței artificiale (AI) în tehnologiile emergente continuă să avanseze rapid. OpenAI, cu sediul în San Francisco, a pus la dispoziție ultima sa creație, chatbotul ChatGPT. Un chatbot este o aplicație software concepută pentru a imita o conversație de tip uman pe baza indicațiilor utilizatorului.

La numai o săptămână de la lansare, peste un milion de utilizatori testaseră deja ChatGPT, potrivit lui Sam Altman, cofondator și director executiv al OpenAI.

Un instrument precum ChatGPT ar putea fi utilizat în aplicații din lumea reală, cum ar fi marketingul digital, crearea de conținut online, răspunsurile la întrebări ale serviciului de asistență pentru clienți sau, după cum au constatat unii utilizatori, chiar pentru a ajuta la depanarea codului. Robotul poate răspunde la o gamă largă de întrebări, imitând în același timp stilul de vorbire al oamenilor. Aplicațiile

din lumea reală ar putea include generarea de conținut pentru site-uri web, răspunsul la întrebările clienților, furnizarea de recomandări, precum și crearea de roboți de chat automatizați.

Inteligența artificială (AI) în viața de zi cu zi ne oferă câteva funcții pe care le folosim fără a realiza întotdeauna că sunt aplicații ale AI:

- **Cumpărăturile și publicitatea online**

Inteligența artificială este utilizată pe scară largă pentru a oferi internauților recomandări personalizate, pe baza căutărilor sau achizițiilor lor anterioare, de exemplu, sau a altor tipuri de comportament online. IA are o importanță enormă în economie, pentru optimizarea produselor, planificarea inventarelor, logistică etc.

- **Căutarea pe internet**

Motoarele de căutare învață din volumul imens de date introduse de utilizatori pentru a oferi rezultate pertinente.

- **Asistenții personali digitali**

Telefoanele inteligente utilizează IA pentru a oferi produse cât mai adaptate și mai personalizate. Asistenții virtuali care răspund la întrebări, oferă recomandări și contribuie la organizarea activităților zilnice au devenit omniprezenți.

- **Traducerea automată**

Software-urile de traducere, scrisă sau orală, utilizează inteligența artificială pentru a face traduceri, dar și pentru a le îmbunătăți. Același este și cazul altor funcții, cum ar fi subtitrarea automată.

- **Locuințe, orașe și infrastructuri inteligente**

Termostatele inteligente învață din comportamentul nostru pentru a economisi energie, iar dezvoltatorii orașelor inteligente speră să controleze traficul pentru a îmbunătăți conectivitatea și a reduce ambuteiajele.

- **Automobilele**

Deși vehiculele autonome nu sunt încă norma, automobilele utilizează deja funcții de siguranță bazate pe IA. UE a contribuit, de exemplu, la finanțarea VI-DAS, senzori automați care detectează posibilele situații periculoase și accidente. Navigația este în mare măsură bazată pe IA.

- **Securitatea cibernetică**

Sistemele IA ajută la identificarea și combaterea atacurilor cibernetice și a altor amenințări cibernetice bazate pe inputul continuu de date, recunoscând tiparele și trasând atacurile.

- **Inteligența artificială împotriva Covid-19**

În contextul epidemiei de Covid-19, IA este utilizată în imagistica termică din aeroporturi și din alte locuri. În medicină, IA poate ajuta la recunoașterea infecțiilor prin tomografia computerizată a plămânilor. De asemenea, a fost utilizată la colectarea datelor pentru a urmări răspândirea bolii.

- **Combaterea dezinformării**

Anumite aplicații de IA pot detecta știrile false și dezinformarea prin extragerea informațiilor false postate pe platformele de socializare, căutând cuvinte senzaționale sau alarmante și identificând sursele online considerate oficiale.

Bibliografie:

- <https://www.euronews.ro/articole/ce-este-chat-gpt-cum-poate-fi-folosit-si-de-ce-poate-fi-uneori-problematic>
- <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20200827STO85804/ce-este-inteligenta-artificiala-si-cum-este-utilizata>
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Risc_existen%C8%9Bial_cauzat_de_inteligen%C8%9Ba_artificiala_l%C4%83_puternic%C4%83

Eficiența abordării metodelor moderne în predarea limbii engleze

Prof. dr. Iuliana PĂUNESCU
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

În prezent predarea limbilor străine este o provocare, deoarece abordările și metodele tradiționale nu sunt suficiente și eficiente pentru a capteza atenția elevilor de vârstă și nivel diferit, fiind absolut necesar pentru profesor să abordeze inovații diverse în procesul de învățare. Tendința actuală o reprezintă înclinația evidentă spre dezvoltarea abilităților de comunicare într-o limbă străină decât spre sistemul de predare tradițional al structurilor gramaticale, deoarece a învăța o limbă străină a devenit mai mult o necesitate comunicativă. Pentru aceasta, solicitările educaționale s-au schimbat, iar metodele și abordările curriculare s-au adaptat, au fost înlocuite cu metodele moderne de predare, acestea asigurând o alternativă la formulele tradiționale oferind alte opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă.

Predarea limbii engleze presupune abordarea unor conținuturi raportate la prezentarea realității, cu scopul de a încuraja elevii să își formeze competențele de comunicare și înțelegere, de citire și scriere în contexte variate și cu anumite scopuri (reading, writing, listening, speaking), vizând dezvoltarea capacității elevilor de a aplica și transfera competențele în situații reale de viață.

Utilizarea unor metode și strategii moderne, cu caracter activ- participativ în predare-învățare este importantă pentru că are un impact pozitiv asupra elevilor. Manualele suport din care preluau informația sunt înlocuite în prezent cu noile resurse tehnologice pentru a respecta principiul învățării interactive centrată pe elev. Așa cum evidențiasse Confucius “I hear and I forget. I see and I remember. I do and I understand.”, cu cât elevii se implică mai mult în încercarea de a controla o activitate, de a căuta informații, cu atât mai mult aceștia înțeleg, învață și fac conexiuni. Elevii devin funcționali în contexte relevante, reale, interesante și motivaționale în care aplică competențele, devenind independenți în învățare.

La baza tehnicilor de predare moderne se situează Teoria inteligențelor multiple a lui Howard Gardner (1983), îmbinând transmiterea conținutului cu inteligența muzicală/ ritmică, inteligența vizual/

spațială, inteligența corporală/ kinesteziică, solicitând în acest mod toate zonele creierului și actul de instruire atingând un grad de eficiență maximă.

Între abordările și metodele moderne aplicate frecvent se înscriu: metoda directă (The Direct Method), abordarea centrată pe elev (Person-Centred Approach), abordarea comunicativă (Communicative Approach), metoda audio-linguală Prezentare, Practică, Producere (Presentation, Practice, Production), calea tăcerii (The Silent Way), sugestopedia (Suggestopedia), metoda privitului pe gaura cheii (Looking through the key – hole), având efecte pozitive în procesul instructiv –educativ. Bineînțeles că alături de acestea este necesar să facem uz de mijloace de predare moderne, cum ar fi: fișe de lucru (worksheets), imagini (flashcards), realia ('from-life' materials), povești în imagini (picture stories), postere (posters), broșuri (brochures), ziare, reviste, pliante (leaflets), CDs (muzică), DVDs (filme, reclame, desen animat), jocuri (games), poezie (poetry), dramă (plays, role-plays), proiecte (projects), pentru un act de predare-învățare eficient.

Metodele moderne de predare a limbii engleze aduc cu sine o serie de avantaje semnificative în procesul de învățare. Aceste metode se concentrează pe dezvoltarea abilităților de comunicare și exprimare orală, încurajând interacțiunea și implicarea activă a elevilor în procesul educațional. Prin utilizarea unor strategii inovatoare, tehnologie și învățare bazată pe proiecte, elevii sunt motivați să-și îmbunătățească competențele lingvistice într-un mod captivant și relevant pentru ei. Totodată, integrarea metodelor moderne în predarea limbii engleze completează și îmbogățește arsenalul pedagogic, oferindu-le profesorilor și elevilor noi modalități de explorare și consolidare a cunoștințelor lingvistice. Prin urmare, adoptarea acestor metode moderne poate contribui în mod semnificativ la îmbunătățirea calității procesului de predare și învățare a limbii engleze în era contemporană.

Bibliografie

- Cucoș, C.(1996): Pedagogie, Polirom, Iași
- Gardner, H. (1983): Frames of Mind. The Theory of Multiple Intelligences, Basic Books, New York.
- Harmer, Jeremy, The Practice of English Teaching, London, Longman, 1991.
- Howatt, A. (1984): A History of English Language Teaching, Oxford University Press, Oxford.
- Scrivener, J.(2005): Learning teaching, Macmillan Publishers Limited, UK.

Calcarele de la Boiu de Sus

Prof. Teodora-Elena VINTILĂ
Colegiul Național Pedagogic “Regina Maria” Deva

Localizare și acces

Rezervația „Calcarele de la Boiu de Sus” se află situată în cadrul Munților Metaliferi, la limita sud - vestică a acestora, între localitățile Boiu de Sus și Cărmăzănești. Rezervația se află în raza comunei Gurasada, fiind delimitată de Valea Dănulească la nord-est, Valea Boiului la sud-vest, de Pârâul Turcului la nord și Pârâul Bărgăresc la sud.

Accesul este posibil din localitatea Gurasada, situată pe DN7 Deva - Arad, pe traseul DC Gurasada - Boiu de Sus sau pe DC Gurasada - Cărmăzănești.

Înființarea rezervației naturale „Calcarele de la Boiu de Sus”

- HCJ Hunedoara nr. 11/1995, *în care apare ca propunere de arie protejată*;
- HCJ Hunedoara nr. 13/1997, *privind regimul de ocrotire și administrare a ariilor protejate, rezervațiilor și monumentelor naturii din județul Hunedoara, Anexa 2*;
- Legea nr. 5/2000, *privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a - zone protejate, Anexa 1*;
- Legea nr. 462 din 2001, *privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*.

Baza legală a administrării prin custodie și modul de funcționare

Actele normative pe baza cărora este administrată rezervația sunt:

- Legea 462/2001, care la art. 18, al. 10 prevede ca ariile naturale protejate care nu sunt cuprinse în perimetrele rezervațiilor biosferei, ale parcurilor naționale și parcurilor naturale pot fi administrate pe baza de convenții;
- Convenția de custodie nr. 7523/08.07.2004, încheiată între Direcția Silvică Deva și Agenția de Protecție a Mediului Hunedoara, pentru încredințarea custodiei acestei rezervații naturale;
- Ordinul Ministrului Agriculturii, Pădurii, Apelor și Mediului nr. 850/2003, care stabilește responsabilitățile custodelui.

4. Dreptul de proprietate/administrare și de folosință a terenurilor

În prezent, terenurile pe care este situată aria naturală protejată fac parte din fondul forestier național, proprietate publică a statului.

TABEL 1. Structura proprietății și natura folosinței terenurilor

Categoria de teren	Proprietar	Suprafața (ha)	% din total suprafață
Fond forestier	Statul Român	29,8	60
	Persoane fizice	1,0	2
Stâncării	Comuna Gurasada	19,2	38
TOTAL		50,0	100

(sursa: Direcția Silvică Hunedoara, 2017)

TABEL 2. Categoria de arie protejată

Denumirea ariei protejate	Tipul	Desemnare conform Legii 462/2001	Desemnare conform instrucțiunilor UICN	Suprafața - ha -
Calacarele de la Boiu de Sus	Mixt	Rezervație naturală	Categoria a IV-a	50,0

(sursa: Direcția Silvică Hunedoara, 2017)

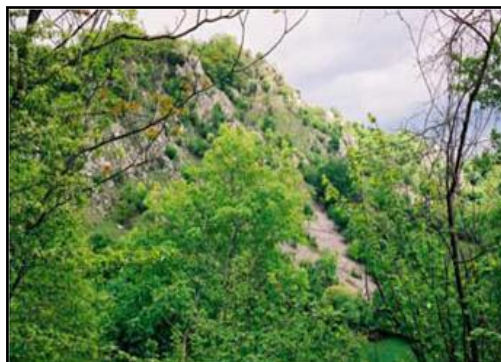
Cadrul natural

➤ Geologia

Zona în care se află rezervația naturală se găsește pe o foarte puternică masă de magmatite cu o alcătuire geologică complexă, constituită în mai multe unități structurale care fac parte din ramificațiile Munților Apuseni. Substratul litologic al zonei este alcătuit din: andezite, rezultate din magmatitele formate în Cuaternar și Neogen, grupate în partea sudică a zonei, bazalte și riolite (panfina cuarțifere), formate în Mezozoic și Permian, grupate în partea superioară.

➤ Geomorfologia

Rezervația naturală se situează la sudul Munților Apuseni, și anume a Munților Metaliferi, pe versantul drept al cursului mijlociu al Mureșului. Sub aspect geomorfologic este situată în zona dealurilor. Din punct de vedere altitudinal, zona este situată între 300 - 600 m, înclinarea terenului este cuprinsă între 38 - 50°, forma de relief caracteristică fiind versantul ondulat înclinat.

➤ Hidrologia

În zonă există o rețea de pâraie, alimentate în principal de ploii sau de topirea zăpezii. Apele ce străbat zona aparțin bazinului Mureș. Valea Gurasada, tributară râului Mureș, atinge aria protejată în extremitatea estică. Rețeaua hidrologică existentă este dintr-un pârâu subteran, care se varsă în Valea Boiu. În perioadele secetoase Valea Boiului nu are apă.

➤ Clima

Regimul termic se caracterizează prin temperaturi medii anuale de 10,5° C. Temperatura medie a lunii celei mai reci (ianuarie) este de -1,5° C, iar a lunii celei mai calde (iulie) este de 21,5° C. Regimul eolian se caracterizează prin vânturi locale.

➤ Solurile

Tipurile de sol întâlnite diferă, reprezentative fiind molisolurile de tip *rendzină*, fragmentate de roca majoritar calcaroasă, soluri cu grosime superficială de 10 - 20 cm, culoare brun închisă, sărace în material parental, minerale calcice și feromagneziene, cu conținut de humus relativ mic.

➤ Flora

Suprafața rezervației naturale este situată în etajul pădurilor de cvercinee din zona de deal. În compoziția arboretelor din rezervația naturală, pe lângă fag (*Fagus silvatica*) și cer (*Quercus cerris*) (majoritare), se mai întâlnesc carpenul (*Carpinus betulus*), mojdreanul (*Fraxinus ornus*), jugastrul (*Acer campestre*), mesteacănul (*Betula pendula*), teiul (*Tilia cordata*).

➤ Fauna

În zonă pot fi întâlnite următoarele specii de mamifere: căprior, mistreț, iepure, viezure, jder de copac, dihor, veveriță, lup, vulpe, pisică sălbatică. Foarte rar se semnalează prezența cerbului carpatin. Peșterile Cărmăzănești și Boiu de Sus sunt populate de liliacul românesc specie vulnerabilă, strict protejată.

➤ **Habitat**

Din suprafața totală a ariei 62 % sunt terenuri acoperite de pădure, iar terenuri cu stâncării calcaroase aflate în proprietatea Primăriei Gurasada (38 %). Nu există amenințări privind pagube produse prin pășunat, colectări de plante sau roci minerale și exploatări forestiere neconforme.

Comunități locale

➤ **Folosința terenurilor în trecut**

Reconstituirea evoluției proprietății, practic nu este posibilă, întrucât pe de o parte nu se găsesc documente oficiale suficiente, iar pe de altă parte numeroasele modificări privind organizarea teritorial-administrativă a pădurilor nu permit urmărirea și localizarea în spațiu a acestora pe natură de proprietari.

➤ **Aspecte socio-economice**

Întreaga suprafață este proprietatea statului. Nu există alte persoane, fizice sau juridice, care să dețină proprietăți în interiorul acesteia. Comunitățile locale sunt reduse numeric și nu pot influența aria protejată.

7. Turism și utilizări recreative, dotări

Până acum nu este amenajat nici un spațiu de cazare în zonă. În vecinătatea rezervației există un spațiu al Ocolului Silvic Ilia care, ar putea fi amenajat pentru cazarea eventualilor vizitatori (Cabana Bretotești).

Bibliografie:

1. *** (2016), *Date statistice*, Direcția Județeană de Statistică Hunedoara
2. *** (2016), *Raport APM Deva*
3. *** (2017), *Planuri de management*, Direcția Silvică Deva

Natura pictată în poezia românească

Maria Dana CIOCAN

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna”, Deva

Victor Hugo consideră că „natura este o liră uriașă la care cântă poetul”, aceasta fiind o permanentă sursă de inspirație pentru toți oamenii de cultură, de la scriitori, la muzicieni, la pictori. Prin intermediul creațiilor, artiștii se străduiesc să redea naturii strălucirea, căldura, mireasma încântătoare, iubirea.

Omul este mereu în strânsă legătură cu natura, aceasta fiind părtașă la toate trăirile noastre, când medităm, când ne încărcăm de energie, când ne bucurăm, când ne întristăm. Natura nu mai este privită ca un mecanism, ci ca o entitate organică aflată în dezvoltare, evoluție, o entitate capabilă de autoregenerare, cu o valoare extraordinară.

Din punct de vedere al literaturii, simțământul naturii traversează pe trei mari perspective: cea descriptivă, reprezentată în mare parte de pastel ca specie a liricii, cea meditativă cu latura ei nostalgică și cea fantezistă, exprimând libertatea totală în creație specifică romanticilor.

Folclorul românesc a fost primul care a abordat această temă fascinantă *natura*, surprinzându-i frumusețea și forța deopotrivă. În literatura română, printre primii promotori ai poeziei culte care abordează tema naturii, îi putem aminti pe poeții Văcărești, Costache Conachi, Vasile Cârlova, Ion

Heliade Rădulescu, Dimitrie Bolintineanu etc. Pentru poezii Văcărești și pentru primii noștri poeți moderni, *natura* nu este o temă propriu-zisă, ea servind un pretext pentru o altă temă, reprezentând cadrul declanșator pentru stări sufletești nelegate direct de natura.

Natura va deveni o temă fundamentală începând cu Vasile Alecsandri, dar și pentru poezii pașoptiști. „Ș-acel rege-al poeziei, vecinic tânăr și ferice, / Ce din frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice, / Ce cu basmul povestește - veselul Alecsandri,” (Mihai Eminescu) impune în literatura noastră ca specie lirică pastelul. „Pastelurile”, scrise în perioada de maturitate, vin din iubirea poetului față de neamul românesc, față de natura pitorească a patriei: „Dacă împrejurările m-au făcut poet, aceasta am s-o mulțumesc poporului român din care m-am născut și care cuprinde în sânul său comoara nesecată de cea mai sublimă poezie”, mărturisirea poetul. Termenul, preluat din pictură, definește o poezie descriptivă, dominată de tehnica picturală, în care este exprimată o atitudine detașată față de un aspect din natură. „Pastelurile” lui Alecsandri, „poeme sublime” (Bogdan Petriceicu Hașdeu), „cea mai mare podoabă a poeziei lui Alecsandri” (Titu Maiorescu), descriu anotimpurile („Sfârșit de toamnă”, „Iarna”, „Miezul iernii”, „Oaspeții primăverii”), fenomene ale naturii („Viscolul”, „Gerul”, „Noaptea”, „Dimineața”), natura din jurul Mirceștilor („Malul Siretului”, „Concert în luncă”, „Serile la Mircești”), muncile câmpului („Secerișul”, „Plugurile”, „Sămănătorii”) etc. George Călinescu le considera „un calendar al spațiului rural și al muncilor câmpenești”. Pastelurile lui Alecsandri se caracterizează prin: folosirea corespondențelor dintre sentiment și natură, obiectivitatea descrierii, stilul impersonal, oralitatea, claritatea, naturalitatea stilului, predominantă imaginilor vizuale, precum și a epitetului și comparației, iar din punct de vedere prozodic se remarcă dispunerea versurilor în catrene, ritmul trohaic, rima împerecheată. Principala caracteristică a pastelurilor lui Alecsandri o constituie ideea de luminozitate a naturii, imaginile strălucitoare, predominant albe în poeziile care surprind iarna, policrome în celelalte poezii, alcătuiind un univers de lumini și umbre în combinație cu imagini vizuale, auditive și olfactive, statice sau dinamice care surprind tabloul gigantic al fiecărui colț de natură.

Marele poet național, Mihai Eminescu, abordează tema *naturii* în strânsă legătură cu iubirea, fiind în conexiune cu profunzimea filozofică ale frământărilor Eu-ului liric romantic. La Eminescu, *natura* nu este doar un cadru pentru consumarea iubirii, pentru meditație, reverie, ea este o stare de spirit ce reflectă cele mai intense sentimente, senzații, emoții, trăiri ale Eu-lui liric, pendulând între universul terestru și cel astral. Elementele naturii infinite, într-un freamăt continuu se armonizează și rezonază puternic cu ritmurile psihice ale poetului, ca în „Lacul”, „Dorința”, „Floare albastră”, „Sara pe deal”, „O, rămâi” etc. *Natura* eminesciană este cadrul trăirilor și manifestărilor umane, unde sentimentele se amplifică și dau acesteia note diferite, în concordanță cu emoțiile poetului nepereche. *Natura* este caldă, intimă, ocrotitoare, când iubirea este împărtășită, și rece, tristă, săracă în elemente, când dragostea nu este reciprocă („De ce nu-mi vii”, „Melancolie”, „De câte ori, iubito”, „Pe lângă plopii fără soț” etc.).

George Coșbuc, elogiază natura în operele sale, având un model în pastelurile lui Alecsandri, creionând natura în mod obiectiv, într-o dimensiune rustică, plină de viață, cu elemente auditive variate (ciripitul păsărilor, șopotul sau vuietul apelor, bătaia vântului, șoapte etc.). *Natura* în viziunea lui Coșbuc este optimistă, prezentată idilic.

Pentru Alexandru Macedonski *natura* are valențe vindecătoare, Eu-l liric contopindu-se cu frumusețea ei magică, regăsindu-și puritatea și liniștea, fiind prezentată atât în peisaj nocturn, cât și exotic.

Natura bacoviană este sufocantă și apocaliptică, în linie generală, în opoziție cu natura sacralizată, așa cum se înfățișează la cei mai mulți poeți români. Bacovia este poetul toamnelor ploioase, dezolante, creionate în culori telurice, a iernilor sufocate de zăpadă, a verilor toride, în care cadavrele se descompun. Toate aceste peisaje creionează trăiri interioare de o tristețe profundă, dezamăgire, neliniște, o stare a spiritului “decadent” al unei sensibilități.

Lucian Blaga, care s-a încadrat alături de Brâncuși într-un „tradiționalism metafizic”, atras de fiorul expresionist, dezvăluie o natură omniprezentă, încărcată de misterul inefabil al lumii ce îmbracă

forme mitice. În „Moartea lui Pan” bătrânul zeu al naturii, al vegetației, al ogoarelor apare neputincios, aproape orb și trist, presimțindu-și sfârșitul, pentru că omul s-a îndepărtat de natura, apropiindu-se de profetul religiei creștine. În volumele „În marea trecere”, „Laudă somnului” natura își pierde atributele sacre, inocența și înfățișarea paradisiacă, poetul creând mai degrabă un cadru neprietenos, într-o viziune apocaliptică, de stingere universală, de care el însuși se simte străin, alienat. O împăcare a eului liric cu natura, cu universul are loc în volumele „La cumpăna apelor”, „La curțile dorului”, „Nebănuitele trepte” și „Vara de noiembrie”, în care eul liric simte nevoia întoarcerii la lucrurile eterne, la valorile mitice din lumea satului, la copilărie, la natură, căci aici, în mijlocul naturii „se vindecă setea de mântuire”.

Tudor Arghezi, deși nu este un pastelist, receptează natura ca pe o manifestare a divinului, cu ecouri firești în măreția muntelui, dar și în universul mărunț, „al boabei și al fărâmei”.

Ion Barbu surprinde, în prima etapa a creației sale, aspecte glaciale ale naturii, peisaje minerale, geologice sau florale stilizate, recurgând la simboluri obiective (copacul, banchizele, munții), dar și pasaje descriptive în etapa baladica și orientală, în care evoca o lume pitorească de inspirație balcanică sau autohtona.

Temele și motivele specifice, recurente în poezia românească a naturii, deși prezente și în alte literaturi, devin argumente solide pentru definirea specificului nostru național prin importanța lor și prin semnificațiile pe care le dezvăluie. Muntele sau dealul se regăsesc în toată poezia românească, de la pașoptiști până la poeții moderni, cu semnificația de aspirație către divinitate, către înălțimi, către sferele superioare. Uneori, aceeași simbolistică o poate avea copacul, dar cu sensuri care se deplasează către vitalitate și putere de rezistență, către legăturile indestructibile cu pământul, cu destinul, cu viața (bradul, salcâmul, teiul, stejarul, castanul, gorunul etc.). Pădurea, loc al vieții eterne, ocrotitoare a îndrăgostiților ca în poezia romantică, spațiu luxuriant al eternei fericiri, al copilăriei și al visului, poate fi și unul dintre semnele permanentei naturii în contrast cu efemeritatea omului sau poate însoți omul ce-și plânge jalea și revolta, ca în poezia lui Goga.

Dintre momentele zilei cel mai des invocate sunt dimineața devreme și seara, surprinse în acea lupta dintre întuneric și lumina, dintre accesul la cunoașterea absolută și rătăcirea sensurilor în ambiguitatea poeziei moderne. Tot astfel, referitor la anotimpuri, se constată o predilecție pentru toamna în diferitele ei ipostaze, de la moartea vegetației la cerul de plumb bacovian și ploile monotone, obsedante, dar și la rodnicia și lumina din poezia lui Arghezi și Ion Pillat.

De-a lungul diferitelor epoci și curente literare fiecare poet își creează lumea operei pornind de la observarea atentă a realității pe care o transfigurează artistic, trecând-o prin propria imaginație, sensibilitate și fantezie creatoare. De aici varietatea de aspecte ale naturii surprinse în diverse forme și imagini, într-un univers terestru sau celest, în diferite momente ale zilei și anotimpuri, asociindu-se cu alte teme ca iubirea, satul, copilăria, familia, istoria, timpul, moartea.

Bibliografie:

- Blaga, Lucian, „Trilogia cunoașterii”, Editura Minerva, București, 1983
- Panainte, Isabela, „Eros mistic la Plotin”, Universitatea de Filosofie din București, 2010
- Petrescu, Ioana Em., „Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică”, Editura Paralela 45, Pitești, 2000
- Petroveanu, Mihail, „George Bacovia”, Editura Pentru Literatură, București, 1969
- Grigurcu, Gheorghe, „Bacovia – un antisentimental”, Editura Albatros, Oradea, 1974

Muntele Vulcan

Prof. Adrian ALEXA

Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu" Deva

Localizare și acces

Rezervația naturală „Muntele Vulcan” este situată în cuprinsul Ocolului Silvic Brad, la o distanță de circa 40 km de sediul ocolului silvic, aflat în orașul Brad. Rezervația naturală este situată în raza comunelor Buceș (județul Hunedoara) și Ciuruleasa (județul Alba). Accesul în rezervație se face din DN74 Brad - Abrud - Câmpeni, la circa 28 km de municipiul Brad, deasupra localității Buceș - Vulcan. Accesul mai este posibil și de pe teritoriul localităților Blăjeni și Ciuruleasa. Din punct de vedere teritorial-administrativ, aria protejată aparține de comuna Buceș.

Înființarea rezervației naturale „Muntele Vulcan”

- Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 518/1954;
- HCL Hunedoara nr. 13/1997, *privind regimul de ocrotire și administrare a ariilor protejate, rezervațiilor și monumentelor naturii din județul Hunedoara, Anexa 2;*
- Legea nr. 5/2000, *privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, Anexa 1;*
- Legea nr. 462 din 2001, *privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*

Baza legală a administrării prin custodie și modul de funcționare

Actele normative pe baza cărora este administrată rezervația sunt:

- Legea 462/2001, care la art. 18, al. 10 prevede ca ariile naturale protejate care nu sunt cuprinse în perimetrele rezervațiilor biosferei, ale parcurilor naționale și parcurilor naturale pot fi administrate pe baza de convenții;
- Convenția de custodie nr. 8925/20.09.2004, încheiată între Direcția Silvică Deva și Agenția de Protecție a Mediului Hunedoara, pentru încredințarea custodiei acestei rezervații naturale;
- Ordinul Ministrului Agriculturii, Pădurii, Apelor și Mediului nr. 850/2003, care stabilește responsabilitățile custodelui.

Dreptul de proprietate/administrare și de folosință a terenurilor

Aria naturală este amplasată în fondul forestier național, proprietate publică a statului.

TABEL 1. Structura proprietății și natura folosinței terenurilor

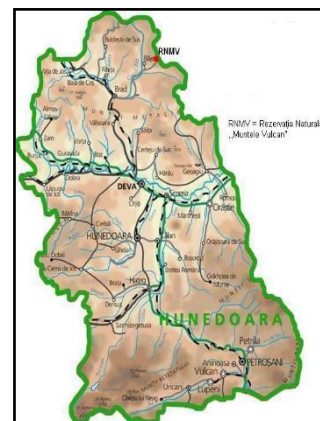
Categoria de teren	Proprietar	Suprafața (ha)	% din total suprafață
Fond forestier	Statul Român	5,0	100
TOTAL		5,0	100

(sursa: Direcția Silvică Hunedoara, 2017)

TABEL 2. Categoria de arie protejată

Denumirea Ariei protejate	Tipul	Desemnare conform Legii 462/2001	Desemnare conform instrucțiunilor UICN	Suprafața - ha -
Muntele Vulcan	Mixt	Rezervație naturală	Categoria a IV-a	5,0

(sursa: Direcția Silvică Hunedoara, 2017)

Cadrul natural

➤ **Geologia**

Roca este un factor genetic hotărâtor în formarea solului, implicat în dezvoltarea vegetației. Zona din care face parte rezervația naturală se întinde pe două formațiuni geologice principale:

- roci bazice, formate din calcare, calcare litologice noduloase și dolomitice din cretacic și jurasic (3 %);
- roci acide, formate din paragneise, micașisturi și gresii (97 %).

Principalele roci întâlnite sunt micașisturile și paragneisele. Pe aceste roci s-au dezvoltat în această zonă, în cea mai mare parte soluri brune eumezobazice și mai puțin soluri brune luvice, rendzine și litosoluri.

➤ **Geomorfologia**

Teritoriul din care face parte rezervația naturală este situat în zona Munților Apuseni și anume în zona Munților Bihorului, ocupând versantul stâng al râului Crișul Alb în treimea superioară, împreună cu afluenții: Valea Șipot, Valea Satului și Valea Stănița. Complexul de relief din care face parte acest teritoriu are un caracter general și se extinde din zona dealurilor înalte în zona de munte, cu altitudini cuprinse între 200 și 1200 m. Bulzul calcaros al vulcanului se înalță cu aproximativ 300 m față de formele de relief din jur și este acoperit în bună parte de calcare golașe și conuri de grohotiș.

➤ **Hidrologia**

Muntele Vulcan este situat la cumpăna izvoarelor Crișului Alb și ale Arieșului. Rețeaua hidrografică este bine dezvoltată, numeroase izvoare fiind prezente aici: Simedrena, Vulcănelul. Muntele, ca masiv suspendat, calcaros, este lipsit de ape, izvoarele fiind situate circular.

➤ **Clima**

Rezervația naturală este situată în provincia climatică „clima de dealuri”, respectiv climat de dealuri înalte. Temperatura medie anuală este cuprinsă între 4-6° C, fiind mai ridicată în partea inferioară altitudinal și mai coborâtă în zona altitudinal superioară. Luna cea mai caldă este iunie-iulie cu temperaturi cuprinse între 14-16° C, iar luna cea mai rece este ianuarie, cu temperaturi cuprinse între -6 și -4° C.

➤ **Solurile**

Tipurile de soluri dominante în zonă sunt *rendzinele litice* cu grosime redusă 0-30 cm și orizont scheletic mai dezvoltat. În zona ariei protejate predomină masivul stâncos de calcare, cu abrupturi și grohotișuri înspre est și sud-est.

➤ **Flora**

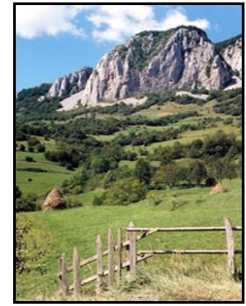
Vegetația masivului Vulcan este dominată de arborete pure de fag (*Fagus sylvatica*) sau cu diseminații de brad (*Abies alba*), carpen (*Carpinus betulus*), jugastru (*Acer campestre*). Pe vârful stâncos vegetează exemplare sporadice de molid (*Picea abies*) și tisă (*Taxus baccata*).

➤ **Fauna**

Masivul adăpostește următoarele specii de mamifere: vulpea, lupul, jderul, căprioara, pisica sălbatică. Dintre păsări amintim: corbul, bufnița, uliul. Nu s-au identificat specii endemice de faună.

➤ **Habitat**

Întreaga suprafață a ariei protejate este formată din stâncărie, cu calcare la suprafață. Habitatele din zonă ar putea fi amenințate de pășunat, colectare de specii floristice sau faunistice, datorită atât afluxului turistic, cât și datorită faptului că în vecinătatea rezervației există terenuri agricole (fânețe).

Comunități locale

➤ Folosința terenurilor în trecut

Fiind un masiv stâncos nu a intrat în circuitul producției forestiere (teren neproductiv). Enclavele situate la vestul peretelui stâncos (pe platou) s-au folosit de către localnici ca fânețe sau pășune. La baza peretelui stâncos fragmentele de rocă desprinse natural au fost utilizate de către localnici la fabricarea varului, existând o tradiție locală în acest sens. Masivul fiind situat în apropierea drumului național Brad-Câmpeni, a prezentat interes turistic în special datorită peisajului deosebit. Nu s-a practicat turismul, întrucât accesibilitatea este dificilă, lipsesc spațiile de cazare, deși potențialul zonei este deosebit.

➤ Aspecte socio-economice

Comuna Buceș urmează să preia în administrare suprafața respectivă potrivit legii (solicitare de retrocedare). Locuitorii din zonă se ocupă în principal cu creșterea animalelor și pomicultură. Zona fiind accesibilă datorită căilor de acces, prezintă un potențial turistic deosebit.

➤ Folosința terenului și resursele naturale în prezent

Teritoriul este constituit integral din stâncărie acoperită parțial cu vegetație arbustivă specifică calcarelor și face parte din fondul forestier proprietate publică.

Statutul de conservare în prezent

Rezervația are regim de arie protejată cu scop de protecție și conservare a unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, geologic, cu posibilitatea vizitării în scopuri științifice, putând fi admise și activități turistice și educative organizate, precum și valorificarea durabilă a unor resurse naturale. Starea actuală de conservare este bună. În prezent, asupra rezervației nu se manifestă presiunea unor factori perturbatori. În interiorul rezervației nu există spații de cazare. Există posibilități de campare în zonele învecinate. Datorită suprafeței mici a rezervației, în zonă nu există trasee turistice.

Bibliografie:

- *** (2016), *Date statistice*, Direcția Județeană de Statistică Hunedoara
- *** (2016), *Raport APM Deva*
- *** (2017), *Planuri de management*, Direcția Silvică Deva

Step by Step - o alternativă educațională de succes

Prof. Ramona Cristina OLTEAN

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna,, Deva

Step by Step este o alternativă inspirată din pedagogiile lui Pestalozzi, ideile lui Froebel, opera lui Rousseau și chiar din Montessori. Conceptele sale fundamentale sunt comunicarea, preocuparea pentru elev, relațiile (capacitatea de a face conexiuni, asocieri etc.) și comunitatea. Scopul programului îl reprezintă, în general, încercarea de a oferi, în cadrul unităților de învățare, informații, răspunsuri și un management al activității didactice care să țină cont de dorințele de cunoaștere ale elevilor și de a-i încuraja pe copii să formuleze opinii despre ei, despre lecții, despre ceilalți etc.

Disciplinele de studiu (citire, scriere, vorbire, ortografie, ascultare, matematică, cunoștințe despre natură, arte plastice, studii sociale etc.) sunt interrelaționate și privite - în cadrul acestui model alternativ - din unghiuri de vedere diferite și din perspectivă interdisciplinară, elevul înțelegând că toate aspectele vieții sunt, într-o anumită măsură, interdependente.

Câteva aspecte semnificative diferențiază abordarea disciplinelor de studiu în cadrul programului Step by Step de învățământul tradițional. Oferim, în acest sens, câteva exemple:

- cititul este considerat parte a unui proces de învățare naturală; copilul învață să citească pentru a-și putea exprima opiniile, pentru că este necesar să vorbească cu sens, să comunice pe rând sau curajos etc., dar și pentru că cititul este o ocupație plăcută (vz. metoda fonică, metoda „privește și spune”, metoda de creare de propoziții, metoda lingvistică, metoda Cloze, cititul progresiv etc.); sunt necesare numeroase materiale tipărite;
- scrierea este percepută drept un mod de comunicare legat de vorbire; copilul este lăsat să își manifeste dorința de a scrie pe ciorne, dar și dorința de a revizui, edita sau rescrie materiale, aida unui scriitor, ortografia nefiind semnificativă; elevul are dreptul de a alege tema de scris (*brainstorming*), timpul necesar în acest sens etc. și poate „publica” (de regulă, pe foi albe, lipite) propriile creații, însoțite de așa-zisa pagină de autor;
- artele vizuale permit exprimarea ideilor artistice, a percepțiilor și sentimentelor, observarea lumii și judecata estetică; copiii desenează obiecte familiare, simboluri, copiază imagini, își aleg culori și unelte artistice, de la borcane și ziare până la cutii de conserve, așchii sau semințe etc. și nu economisesc hârtie; arta este terapie și poate fi stimulată prin vizite la muzee, întâlniri cu artiștii sau vizitarea studiourilor acestora, expoziții sau crearea unui colț artistic al clasei; elevii, de regulă, adoră să creeze invitații, cu ocazia sărbătorilor sau a zilelor de naștere, cadouri etc., dar și lipiciul, vopseaua sau lutul de lângă chiuveta și prosopul din clasă; disciplina este și despre recunoașterea și practicarea unor arte: olăritul, țesutul, croitul, filmul sau fotografia etc.;
- matematica este o invitație la gândire, atenție, comunicare și înțelegere, în situații de învățare naturală (ex. citirea ceasului, căutarea datelor matematice în ziare, cititul vremii sau al programelor TV etc.), pentru a înțelege cum disciplina este folosită în lumea reală (bani și numere, înțelegere și legături de ordin spațial, utilizarea hărților, măsurări, statistică și probabilitate, alternative sau soluții divergente, în cazul rezolvării unei probleme ș.a.m.d.); elevii au parte de comentarii, întrebări și discuții în reprezentarea ideilor și a problemelor matematice, dar și de justificarea răspunsului lor; părinții pot contribui, de asemenea, discutând cu elevii despre meseriile lor sau chiar despre cumpărăturile familiei, care implică, inevitabil, un buget,

măsurători, parcurgerea unei distanțe, folosirea unui combustibil etc. (vz. și geo-tabla sau jocuri logice, precum *Găsește păpușa*);

- cunoștințele științifice (știința vieții, a fenomenelor fizice, știința pământului) sunt discipline care dezvoltă spiritul investigativ al copiilor, sprijinind, totodată, cunoașterea de sine, a animalelor, a plantelor sau a mediului care ne înconjoară, dar nu pentru a memora informații: elevii au parte de multă observare, comparare, redare fidelă sau transformări și sunt invitați la deducții și explicații; dascălul adresează întrebări care pot extinde cunoștințele științifice, de tipul „De ce?”, „Cum?”, „Ce crezi că ar fi/ s-ar întâmpla dacă...?”, rolul descoperirilor și al concluziilor proprii fiind unul semnificativ, în strânsă concordanță cu înțelegerea științei ca proces și căutare; tot ce ne înconjoară este util pentru investigație, de la aprinderea unui bec, un badog sau un dop de plută până la conductori, baterii și izolatori, un aparat foto sau video etc., căci, prin intermediul lor, elevul poate surprinde modul în care se schimbă proprietățile mâncărilor în timpul gătitului, lumini, umbre și culori etc. (ex. de jocuri: *Păcală*, *Vânătoarea umbrelor*, *Crearea curcubeului*, *Puzzle-ul de oglinzi*; ex. de activități reale utile: adunarea, sădirea sau sortarea semințelor, compararea frunzelor sau a copacilor ș.a.m.d.);
- științele sociale sunt discipline integratoare, un rol deosebit avându-l istoria (timpul, schimbarea și continuitatea vieții), geografia și educația civică.

Rolul istoriei este de a cultiva respectul pentru cei care au contribuit la crearea circumstanțelor prezente, necesitatea de înțelegere a trecutului, inteligență politică și proiectarea viitorului (ex. prin scrierea unor compuneri de tipul: „Când voi fi mare...”, „Când voi fi adolescent...” sau „Când voi fi părinte...” etc.). Propriile istorii personale (amintiri, întâmplări, schimbări, fotografii, albume), obiectele vechi, din alte țări sau aparținând unor culturi diferite, un grafic al evenimentelor de pe parcursul anului școlar, biografia unei personalități sau un vizitator mai vârstnic, un specialist pot sprijini procesul de înțelegere a acesteia.

Geografia nu este un ansamblu de date și denumiri de țări și capitale; ea pune preț pe aprecierea naturii, pe posibilitatea de localizare a evenimentelor, copilul fiind un mic geograf, care înțelege hărți, face poze, simte când merge pe piatră, iarbă sau asfalt, învață coordonate cu sprijinul locurilor pe care le vor vizita fizic sau virtual.

Învățarea se produce prin joc, prin descoperire, se conectează elevii la informații, în așa fel încât, acestea să fie lipite de suflet pentru întreaga viață!

Bibliografie:

- Kate Walsh Burke, *Predarea orientată după necesitățile copilului. Step by Step – Un program pentru copii și familii*. Cuvânt înainte de Pamela A. Coughlin, Editura Cermi, Iași, 1999, p. 174.

EDUCAȚIA FĂRĂ DISCRIMINARE

**Prof. înv. primar Alexandra Anamaria TRIF
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Deva**

Educația fără discriminare este o problemă a societății și implică un efort comun: al școlii, al familiei și al întregii comunități. Este important ca acest tip de educație să înceapă timpuriu, în familie, să continue în școală și pe întreg parcursul vieții.

În acest context familia, școala și comunitatea trebuie să facă un efort comun de a forma un sistem de valori sănătos, în care respectarea și promovarea drepturilor omului să devină un principiu de viață. Pentru a ajunge la formarea unei atitudini deschise față de diversitate e nevoie de o permanentă cunoaștere, autocunoaștere și intercunoaștere.

În ultima perioadă se pune accentul pe rolul educației interculturale în formarea personalității elevilor, valorile educației fără discriminare fiind, aproape în totalitate, valori morale.

Educația fără discriminare nu se desfășoară numai în context formal, în instituțiile de învățământ, ci și acasă, în familie, sau în alte contexte informale sau nonformale. Deși, ar trebui din familie să înceapă acest tip de educație, de cele mai multe ori, copiii ajung în grădinițe sau școli, cu stereotipuri gata formate și prejudecăți religioase sau sexuale. Indiferent de cât de mult ne-am dori, școala nu poate suplini totul, astăzi lăsându-se pe „umerii” școlii tot ceea ce înseamnă promovarea valorilor și comportamentelor sociale ca: acceptarea, toleranța, comunicarea și integrarea pozitivă și să evite atitudinile negative de etichetare, stereotipurile, prejudecățile și comportamentele discriminatorii, intoleranța, xenofobia, rasismul etc.

Trebuie conștientizat faptul că este o cerință a societății noastre de a dezvolta interesul elevilor față de aspect interculturale, de a dezvolta o atitudine de empatie culturală și interculturală, conducând astfel, la refuzul discriminării.

Cadrul didactic trebuie să fie un adevărat mediator cultural, care își cunoaște elevii, care valorifică strategii de cunoaștere și intercunoaștere în interiorul grupului, care nu discriminează un elev, care comunică asertiv și este capabil să rezolve pozitiv orice conflict, care promovează identitatea culturală.

În ultimii ani se pune accentul în sistemul educațional românesc pe educația incluzivă, un sistem în care toate școlile să ofere „educație pentru toți”, care recunoaște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și care, consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă.

Un sistem educațional care va separa copiii unii de alții și care va considera că elevii mai capabili sunt mai importanți și demni de apreciere, nu va fi considerat niciodată un sistem incluziv.

Pentru a avea un sistem incluziv trebuie să acționăm astfel încât toată lumea să se simtă valorizată și binevenită în școală, este necesară crearea unui mediu școlar plăcut și primitiv, care transmite mesajul că toată lumea este valorizată, astfel încât elevii și părinții să se simtă bine primiți. Școlile trebuie să fie accesibile pentru copiii cu dizabilități, accentul să fie pus pe progresul individual și mai puțin pe comparațiile cu alți elevi, trebuie folosite metode de predare care încurajează învățarea prin cooperare, astfel încât elevii să-și poată ajuta colegii. Pentru o bună incluziune este necesară informarea cu privire la alte culturi și stiluri de viață, în special cele ale minorităților naționale din România, informarea și învățarea cum se lucrează cu copiii cu diverse nevoi și dizabilități. Un atu în educația incluzivă, fără discriminare, este reprezentat de colaborarea cu familia și comunitatea, astfel, este benefică promovarea unui sentiment de solidaritate între elevi și părinți.

Pentru a ajuta elevii să depășească barierele în învățare, trebuie promovată o abordare incluzivă: toți elevii sunt considerați importanți, cadrele didactice colaborează cu părinții și comunitatea pentru a îmbunătăți frecvența și pentru a reduce abandonul, crearea unui mediu afectiv pozitiv în care elevii au încredere în profesorii lor și care se adaptează la nevoile elevilor.

Pentru a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea participării lor la educație, putem stabili relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității. Putem dezvolta un mediu afectiv pozitiv, marcat de grija pentru colegi, în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultățile pe care le pot întâlni și să aibă curaj să ceară ajutor. Putem avea așteptări înalte, dar realiste, cu privire la rezultatele tuturor elevilor și putem recunoaște și valoriza chiar și micile progrese pe care le înregistrează aceștia, ajutând astfel la dezvoltarea motivației elevilor. Putem aborda metodologia predării diferențiate care le permite elevilor să atingă obiectivele de învățare în ritmuri diferite și asigură că elevii nu rămân în urmă și că ei nu devin descurajați. Putem evalua progresul înregistrat de fiecare elev pornind de la un punct de referință în evoluția lui școlară. Ne putem schimba perspectiva asupra a ceea ce înseamnă un elev „bun” prin aprecierea efortului mai presus decât de acesta și nu de performanța realizată. Elevii trebuie ajutați să se familiarizeze cu autoevaluarea și să ia parte la stabilirea propriilor obiective de învățare.

O școală incluzivă are o cultură organizațională caracterizată prin deschidere, un mediu în care toți elevii sunt apreciați, respectul lor de sine este ridicat și în care toți elevii progresează.

Bibliografie:

- Mag A. G. (2023) – Intervenții educaționale în școala incluzivă, Editura Pro Universitaria;
- Gherguț A., Frumos L. (2019) – Educația incluzivă. Ghid metodologic, Editura Polirom;
- Manea A. D. (2020) – Educația incluzivă. Teorie și aplicații, Editura Școala Ardeleană.

Pădurea Slivuț

Prof. înv. primar Gabriela ALEXA

Liceul Tehnologic Energetic “Dragomir Hurmuzescu” Deva

Localizare și acces

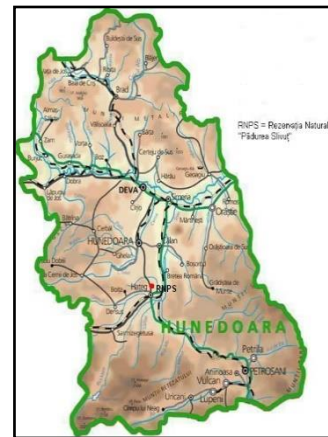
Rezervația naturală „Pădurea Slivuț” este situată în raza localității Hațeg, județul Hunedoara. Accesul în rezervație se face din șoseaua națională DN66 Deva - Hațeg, la circa 0,5 km de intrarea în orașul Hațeg. Administrativ se găsește în raza localității Hațeg. Cea mai apropiată stație de cale ferată este cea din localitatea Subcetate.

Înființarea rezervației naturale „Pădurea Slivuț”

- Decizia nr. 452/1979 a Consiliului Popular Județean Hunedoara;
- HCJ Hunedoara nr. 11/1995, în care apare ca propunere de arie protejată;
- HCJ Hunedoara nr. 13/1997, privind regimul de ocrotire și administrare a ariilor protejate, rezervațiilor și monumentelor naturii din județul Hunedoara, Anexa 2;
- Legea nr. 5/2000, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a - zone protejate, Anexa 1;
- Legea nr. 462 din 2001, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Baza legală a administrării prin custodie și modul de funcționare

Actele normative pe baza cărora este administrată rezervația sunt:

- Legea 462/2001, care la art. 18, al. 10 prevede ca ariile naturale protejate care nu sunt cuprinse în perimetrele rezervațiilor biosferei, ale parcurilor naționale și parcurilor naturale pot fi administrate pe baza de convenții;
- Convenția de custodie nr. 7523/08.07.2004, încheiată între Direcția Silvică Deva și Agenția de Protecție a Mediului Hunedoara, pentru încredințarea custodiei acestei rezervații naturale;
- Ordinul Ministrului Agriculturii, Pădurii, Apelor și Mediului nr. 850/2003, care stabilește responsabilitățile custodelui.

Dreptul de proprietate/administrare și de folosință a terenurilor

În prezent, terenurile pe care este situată aria naturală protejată fac parte din fondul forestier național, proprietate publică a statului.

TABEL 1. Structura proprietății și natura folosinței terenurilor

Categoria de teren	Proprietar	Suprafața (ha)	% din total suprafață
Fond forestier	Statul Român	40,0	100
TOTAL		40,0	100

(sursa: Direcția Silvică Hunedoara, 2017)

TABEL 2. Categoria de arie protejată

Denumirea ariei protejate	Tipul	Desemnare conform Legii 462/2001	Desemnare conform instrucțiunilor UICN	Suprafața - ha -
Pădurea Slivuț	Botanic	Rezervație naturală	Categoria a IV-a	40,0

(sursa: Direcția Silvică Hunedoara, 2017)

Cadrul natural

➤ **Geologia**

Rezervația naturală este situată în Depresiunea Hațegului, în partea estică a Munților Poiana Ruscă. Substratul litologic al zonei este constituit din pietrișuri, roci sedimentare (gresii, marne și argile) și într-o proporție mai mică, roci metamorfice (micașturi).

➤ **Geomorfologia**

În cadrul rezervației, unitatea geomorfologică predominantă este versantul ondulat, cu înclinări moderate. Altitudinea variază între 300-450 m. Expoziția este sud-estică și nord-estică, respectând tendința generală a versanților pe care este situată rezervația.

➤ **Hidrologia**

În interiorul rezervației nu există cursuri de apă și nici ape stătătoare.

➤ **Clima**

Climatul este continental-moderat, caracteristic depresiunii, cu climă blândă și relativ umedă, fără extreme nefavorabile vegetației forestiere. Temperatura medie anuală este cuprinsă între 9-10° C, iar precipitațiile medii sunt cuprinse între 600 și 1000 mm.

➤ **Solurile**

În cuprinsul rezervației, majoritar se întâlnește tipul de sol *brun luvic*, subtipul *vertic-planic*, de fertilitate mijlocie pentru cer și gârniță și mijlocie spre inferioară pentru gorun.

➤ **Flora**

Suprafața rezervației naturale este situată în etajul pădurilor de cvercinee (gorun, cer, gârniță și amestecuri dintre acestea) din zona de deal. Pădurea Slivuț reprezintă un ecosistem natural, dintre speciile reprezentative pot fi amintite: cerul (*Quercus cerris*), gorunul (*Quercus petraea*). În stratul ierbos al pădurii au fost identificate speciile: *Crocus banaticus*, *Melampyrum bihariense*, *Lembotropis nigricans*, *Potentilla micrantha*, *Galium kitaibelianum*, *Genista tinctoria*.

➤ Fauna

Fauna din zonă (în tranzit) este cea specifică zonei forestiere (căprior, mistreț, iepure, cerb, vulpe). Alte specii din fauna indigenă sunt cele obișnuite pentru zona colinară, neexistând specii protejate. Nu au fost efectuate studii faunistice și nici nu s-au făcut populări în teritoriu.

➤ Habitate

Întreaga suprafață a ariei protejate este acoperită de păduri. Nu se întâlnesc habitate de altă natură: pășuni, stâncării. Pe întreaga suprafață se întâlnesc arborete de gorun în amestec cu cer. Habitatele nu sunt amenințate de pășunat, colectare de specii floristice sau faunistice și nici de exploatare forestiere neconforme.

Comunități locale

➤ Folosința terenurilor în trecut

Până în anul 1918, pădurile acestei unități de producție au aparținut Coroanei Imperiale Austriece. După anul 1918, aceste păduri s-au menținut ca proprietate privată până în anul 1948, când au trecut în proprietatea statului.

➤ Folosința terenului și resursele naturale în prezent

Terenurile sunt acoperite integral de păduri cu funcții speciale de protecție, categoria pădurilor de recreere, de intensitate foarte ridicată, destinate cercetărilor științifice de specialitate și conservării fondului genetic autohton. Alte resurse naturale, cum sunt ciupercile (iuțari, ghebe, gălbiori, hribi) și fructe de pădure (măceșe, porumbe), sunt utilizate de localnici. Administrarea se realizează de către Regia Națională a Pădurilor Romsilva prin Direcția Silvică Deva, respectiv Ocolul Silvic Hațeg.

Statutul de conservare în prezent

Rezervația are regim de arie protejată cu scop de protecție și conservare a unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, cu posibilitatea vizitării în scopuri științifice, putând fi admise și activități turistice și educative organizate, precum și valorificarea durabilă a unor resurse naturale. Starea de conservare este în general bună. Factorii care afectează în prezent sunt vizitatorii (prin abandonarea deșeurilor și recoltarea ciupercilor, perturbarea liniștii).

Turism și utilizări recreative, dotări

Punct de informare organizat există doar la sediul Ocolului Silvic Hațeg. Unități de cazare în apropiere se află în orașul Hațeg și în împrejurimi. În afara cabanei silvice de vânătoare Slivuț, în zonă mai există următoarele spații de cazare: Hanul Bucura, pensiuni (Cora, Gâteș), moteluri (Art Motel), precum și hotelul amenajat în interiorul castelului de la Sântămărie Orlea. Datorită suprafeței mici a rezervației, în zonă nu există trasee turistice. Circulația se face pe potecile de acces și pe drumul forestier Intersecție DP 014 Parc. De asemenea, nu există locuri de campare amenajate în apropierea rezervației. Nu sunt organizate servicii Salvamont, nefiind necesare. Nu se poate vorbi de un turism propriu-zis, majoritatea fiind persoane din orașul Hațeg, care își petrec în zonă sfârșitul de săptămână. Turismul se practică în principal primăvara și vara. Accesul este mai dificil în perioada de iarnă, în condiții de zăpadă abundentă.

Activități educative

Custodele colaborează cu Inspectoratul Școlar Județean pentru organizarea de acțiuni cu rol de educare și conștientizare. Se impune, pe viitor, ca în colaborare cu autoritățile locale, inspectoratul școlar, organizații neguvernamentale, să se găsească modalități de organizare a unor acțiuni de igienizare a teritoriului. La punctul de informare va trebui să existe o bibliografie pe tema educației de mediu, broșuri tematice pe probleme de conservare a naturii.

Bibliografie:

- *** (2016), *Date statistice*, Direcția Județeană de Statistică Hunedoara
- *** (2016), *Raport APM Deva*

Stimularea creativității la nivel preșcolar

**Prof. învățământ preșcolar Gabriela BURTICĂ
Grădinița PP “Dumbrava minunată” Hunedoara**

Creativitatea este un proces mental care dă naștere unor idei și concepte noi, sau le modifică într-un fel extraordinar pe cele deja existente. Stimularea creativității preșcolariilor poate întâmpina dificultăți însă realizările sunt pe măsură.

Preșcolariitatea, începând de la vârsta de 2,6-3 ani până la 5-6 ani, este o perioadă în care se înregistrează ritmuri pregnante în dezvoltarea individualității umane și cele mai semnificative achiziții evidente pentru etapele ulterioare dezvoltării personalității. Acestei perioade îi este caracteristică creativitatea expresivă, descoperită atât în lucrările artistico-plastice și practice realizate de preșcolari cât și în modul de abordare al anumitor aspecte problematice pentru ei, în mod special la nivelul II al preșcolariității (5-6 ani). Copiii creează din nevoia și dorința de a se exprima, de a-și exprima grijile, dorințele, bucuriile, spaimile, fricile – de aceea se și numește expresivă.

Stimularea potențialului creativ în învățământul preșcolar nu este o abordare nouă, însă este cumva privită mai mult teoretic decât practic. Disfuncționalitățile sistemului educațional, precum numărul mare de copii în grupe, numărul mare de copii cu CES încadrați la o grupă, obligativitatea abordării unor teme în mod riguros sau cele care țin de competența, inventivitatea și motivația cadrelor didactice, limitează în anumite cazuri creativitatea copiilor. În unele cazuri, când li se dă oportunitatea de a fi creativi fără a ține cont de limite impuse, din înrădăcinarea influențelor sistemului educațional copiii își apreciază lucrările ca fiind greșite.

Exemple de bune practici.

Pentru stimularea creativității preșcolariilor se recomandă în primul rând crearea unui mediu educațional sigur, deschis, care să încurajeze libera exprimare, atât verbal, cât și artistico-plastică.

Jocul reprezintă forma fundamentală de organizare a activității instructiv-educative în grădiniță și activitatea preferată de învățare a copiilor. Astfel, prin intermediul jocurilor specifice potențialul creativ al acestora poate fi intens stimulat. În desfășurarea activităților la grupă, urmărind acest scop, am apelat la jocuri precum:

- ”Ne jucăm cu bețișoarele” – sarcina jocului implică după sortarea, numărarea și compararea mărimilor bețișoarelor, crearea unui tablou prin lipirea bețișoarelor într-o formă dorită sau imaginată.
- ”Dacă aș fi o frunză...” – joc de dezvoltare a creativității limbajului, în care copiii au fost puși în situația de a-și imagina cum ar fi dacă ar fi frunze.
- ”Ne jucăm cu hârtia” – copiii au primit mai multe foi de hârtie colorate divers pe care au trebuit să le rupă în bucăți iar apoi să le lipească pentru a realiza lucrări originale.
- ” Întrebunișări neobișnuite” – copiii au fost puși să găsească cât mai multe întrebunișări neobișnuite pentru un bec, o umbrelă, un pantof, o panglică verde, un con de brad, o cordeluță, o riglă, o scoică, ș.a.

Pe lângă jocuri, dintre care am menționat o mică parte, am apelat ocazional la teste de creativitate, adecvate nivelului de vârstă:

- ”Completează desenul!” – test de creativitate în care copiii au avut de realizat un desen pornind de la anumite forme.
- ”Chipul cu cifre” – test de creativitate în care copiii au avut de realizat o față folosind doar cifre.

- ”Testul asemănărilor” – test prin care după ce pun o pată de culoare pe mijlocul unei foi pe care o îndoaie, copiii trebuie să găsească șase obiecte care seamănă cu pata.

În stimularea potențialului creativ un rol deosebit îl au și experimentele. Acestea implică mai multă pregătire din partea cadrului didactic și mai multe material, dar impactul este pe măsură. Experimente precum ”Curcubeul”, ”Laptele magic”, ”Stafidele dansatoare”, ”Piperul fugar”, ”Baloanele plutitoare” ș.a. stimulează curiozitatea copiilor în a descoperi mai multe și în a avea idei originale pentru a-și satisface curiozitatea. De asemenea putem apela la tehnici de educație nonformală, adecvate nivelului de vârstă, cum ar fi brainstorming, explozia stelară, pălăriile gânditoare.

Eficiența muncii educative în învățământul preșcolar se bazează pe faptul că vârsta preșcolară este o vârstă favorabilă acumulării unor conținuturi importante pentru formarea personalității copilului, deoarece în această perioadă se dezvoltă trăsăturile de voință și caracter, dezvoltându-se astfel toate laturile unei personalități armonioase. La această vârstă copilul este receptiv, sensibil, are o putere mare de imitație, dar în același timp, fiind încurajat și stimulat corespunzător poate deborda de originalitate atât în comportament, cât și în lucrările pe care le realizează.

Bibliografie:

- Dincă, M. (2001). Teste de creativitate. București: Editura Paideia.
- Dănescu, E. (2009) Stimularea creativității la vârsta preșcolară. Pitești, Ed. Paralela 45
- Pătrașcu, D. Pătrașcu, L. Mocrac, A. Metodologia cercetării și creativității psiho pedagogice. Chișinău: Stiința, 2003, 252 p. 106.
- Pernoud, L. Cum îmi cresc copilul. București: Ed. Terra 2001, 1994, p.112.

Eminescu și rolul limbii române în școală

Prof. înv. primar Doina LAȘIȚĂ
Colegiul Național Pedagogic ”Regina Maria”Deva

Vasta cultură a poetului, dublată de diversele ocupații puse întru totul în slujba culturii naționale și cultivării limbii române, l-a consacrat ca „om deplin al culturii românești”, cum avea să-l numească Constantin Noica.

Revizoratul lui Eminescu, de numai unsprezece luni (1 iulie 1875 – 1 iunie 1876), se înscrie într-un orizont cultural, căci, pe lângă grija poetului de a înrădăcina în școala românească o serie de principii didactice și pedagogice moderne, a fost un prilej de a investiga modul în care se preda limba română în școală. Totodată, intrarea în contact cu populația rurală, deci cu limba populară pe care o prețuia ca fiind autentică sursă de inspirație, constituie pentru poet un motiv întemeiat în acceptarea acestui post. De altfel, întrebat de Titu Maiorescu la 15 iunie 1875, dacă acceptă postul de revizor școlar pentru județele Iași și Vaslui, poetul răspunde că primește „bucuros” această funcție, „nu numai că prin asta, spune poetul, aş adăoga ceva la bunăstarea mea materială”, ci „aş intra în contact cu populația rurală, singura care mă interesează îndeosebi” (O. XVI, 67-68).

Trebuie să spunem că preocupările pedagogice ale poetului nu se limitează la perioada în care a fost revizor școlar; sfera acestora se lărgeste ulterior în activitatea sa publicistică, prin comentariile asupra învățământului românesc.

În inspecțiile școlare, a urmărit cu precădere modul în care se predă limba română în școală. La multe școli a fost nevoit să constate că gramatica era predată în mod formal și că elevii învățau pe dinafară câteva definiții pe care nu le puteau folosi. Astfel, inspectând Școala de Fete din orașul Roman, poetul observă o stare generală ce caracteriza învățământul din acea vreme: „În privința gramaticii (care s-a predat după Stilescu), copilele știu numai unele definițiuni, nu au însă cunoștința vie și concretă a părților cuvântului” și arată că „gramatica există ca un fel de schematism de cuvinte a căror întrebuintare reală le lipsește copiilor” (O. XVI, 157).

Dar cea mai aspră critică o aduce poetul gramaticii lui Măcărescu. Analizând cauzele ce înfrânau cunoașterea concretă și conștientă a regulilor gramaticale, Eminescu îndrumă învățătorii să renunțe la manualul lui Măcărescu și să folosească gramatica lui Manliu, aceasta fiind mai adecvată principiilor didactice: „Gramatica se predă mecanic, după manualul lui Măcărescu, care conține definiții, nu garantează însă nicidecum cunoștința concretă a regulilor limbii” (O. XVI, 169). Eminescu observă că gramatica trebuie învățată nu mecanic, ci pe cale inductivă, pornind de la numeroase exemple, ca apoi să se apeleze la raționamente deductive: „Copiii să nu învețe nimic pe de rost, ce n-au priceput pe deplin. Deprinderi gramaticale îndelungate trebuie să precedeze orice definiție scrisă” (O. XVI, 436). Poetul acordă o mare importanță exactității cunoștințelor însușite și condamnă asimilarea formală a noțiunilor fără conținut: „Toate însă cu înțeles, nimic mort, nimic mecanicește” (O. XVI, 441).

Într-un articol în „Timpul”, Eminescu subliniază că o condiție a învățării conștiente o constituie cantitatea cunoștințelor ce trebuie dozată în raport cu posibilitatea de înțelegere a copiilor. Eminescu arată că nerespectarea acestei particularități prin supraîncărcarea programelor are drept consecințe atât „lipsa de interes pentru învățatură”, cât și „tâmpirea inteligenței” prin acumularea „unei nemistuite mulțimi de cuvinte” (O. XI, 224). Problemele școlare constituie prilej pentru poet de a critica „formele fără fond”, printr-o tendință cosmopolită a învățământului de atunci: „O rup pe franțuzește, nemțește, italienește, dar nu-și știu a scrie și a vorbi limba lor proprie; [...] Școala n-ar trebui să fie o magazie de cunoștințe străine, ci o gimnastică a întregii individualități a omului; elevul – nu un hamal care-și încarcă memoria cu saci de coji ale unor idei străine, sub cari geme, ci un om cari-și exercită toate puterile proprii ale inteligenței”. (O. XI, 224).

Îndrumările referitoare la predarea gramaticii sunt legate uneori de observații privind ortografia. Astfel, poetul constată, în cadrul inspecțiilor făcute la școlile din Vaslui, că „pronunția falsă merge mână-n mână cu scrierea falsă” (O. XVI, 169). Aceeași stare de lucruri o întâlnește și la școala din Roman: „Scrierea e în toată școala neglijată, caligrafia – o noțiune cunoscută numai teoreticește” (O. XVI, 158). De asemenea, Eminescu respinge categoric inovațiile ortografice ale unor învățători, cu o evidentă notă ironică pe care ține să o sublinieze: „Vă observ consonantele duble (ss, tt, rr s.a.) nu se întrebuintează în scrierea limbii românești și că cuvintele „regisstru” și „observațiunile” sunt prost scrise. Altă dată să nu vă mai permiteți fantazii ortografice” (O. XVI, 122-123).

În scopul clarificării problemelor ortografice existente în școli, poetul recomandă în unele cazuri folosirea ortografiei fonetice, elevii însușindu-și astfel conștient procedeul citirii și scrierii: „În privința ortografiei, se-nțelege că nu e de cerut să se știe [...] de multele sisteme ortografice, a căror cunoștință

primejdiește bunul-simt; ci întrebarea se reduce mai cu seamă la *pronunția corectă* și la scrierea – fie chiar cu totul fonetică – a cuvintelor și a formelor pronunțate corect” (O. XVI, 169).

Nemulțumit de „modul cu totul abstract și mort cu care se preda limba națională” (O. X, 25), Eminescu continuă să susțină importanța predării limbii române în școală și în activitatea sa publicistică, bazându-se pe experiența de revizor școlar: „Afirmăm că sunt sute de învățători cari nu știu să despartă cuvintele unul de altul, nici să puie punct și virgulă unde trebuiește. Nu mai pomenim de sintaxă sau de ortografie, căci în privința aceasta e vavilonie curată, și fiecare crede că poate scrie cum îi place” (O. X, 25).

Ca revizor școlar, Eminescu a manifestat interes și față de problemele manualelor de pe care citec elevii; precizând astfel, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un manual bun. De exemplu, Eminescu atrage atenția învățătorilor: „Lectura trebuie făcută în toate clasele pe cărți regulate de citire, iar nu pe manuale de geografie, catehii sau altele. Făcându-se lectura pe asemenea manuale, se-ntîmplă ca copii în clasa a treia să citească mai rău decât întâia, în care au metoda nouă, cu limba limpede și înțeleasă” (O. XVI, 468).

Problema manualelor școlare stă în atenția poetului și în articolele sale ulterioare, atât din gazeta ieșeană, cât și din cotidianul bucureștean. Într-un articol din „Timpul”, condamnă tendința de a reduce numărul de ore acordat studiului limbii române și propune guvernanților de a se înlocui cartea de citire cu un manual de agronomie: „C-un cuvânt să se înlocuiască cartea de citire printr-un manual de agronomie. [...] Da pe cât timp studiul principal al unei școale rurare sau primare e limba românească ea este totodată organul prin care acest neam moștenește avutul intelectual și istoric al strămoșilor lui. Copilul nu învață numai a vorbi corect, el învață a gândi și simți românește. Agronomie câtă poftiți. De șase ori pe săptămână zilnic, dar limba română rămâne limba română și s-a încheiat” (O. XII, 333). Studiul limbii române în școală este susținut cu vehemență, pentru că limba națională este cea care construiește profilul cultural, intelectual, etic, moral al copilului. Ideea de naționalitate care e centrală se manifestă prin evidențierea rolului hotărâtor pe care îl are limba în asigurarea identității naționale: „O bună carte de citire ar fi de recomandat la toată pătura din care faceți parte; poate ați ajunge în adevăr a cunoaște și prețui poporul nostru. Limba românească ați fost șters-o din licee, voiți s-o ștergeți și din școala normală, cu toată comoara ei de locuțiuni, proverbe, cu bogăția ei de forme și gingășia de simțire?” (O. XII, 333). Mai departe întărește nota acidă împotriva guvernanților, vinovați de lipsa interesului față de educația intelectuală a tinerilor: „Vreți să înlocuiți pe Alecsandri cu *Ceasurile de mulțumire* ale lui C.A. Rosseti, pe Donici cu *Kolekțiunea de poezii* ale lui Serurie, pe Grigore Alexandrescu cu *Orele de repaus* ale lui Radu Pătărlăgeanu? Mai bine nu vă amestecați unde nu vă fierbe oala. La pehlivăni de burse și politice, la escamotări de bilete din urnele electorale, la pungășii și tripotaj vă pricepeți. Adevărați meșteri, n-avem ce zice. Dar până și de bieteile cărți de citire vă legați, cari ar trebui să fie un obiect de îngrijire națională ca și textul Bibliei? [...] Dar nu vedeți că nu știți a scrie românește, pentru că în viața-vă n-ați avut o carte de citire în mână? Nu vedeți că nu gândiți românește pentru că titva voastră strâmtă nu s-au îndeletnicit cu o asemenea carte de folos?” (O. XII, 333).

Aceste accente de revoltă și de dispreț față de cei ce nu prețuiau valoarea limbii românești le întâlnim în majoritatea articolelor lui Mihai Eminescu. Cultivarea limbii române constituie un factor important în devenirea culturală a poporului nostru, fapt pentru care, poetul s-a ocupat de această problemă în mod special. Astfel, se impun măsuri practice de stabilire a normelor literare în scopul generalizării acestora în școli. „Este cunoscut, spune Eminescu, că până acum nu avem nici o scriere

serioasă asupra sintaxei române, întrucât ea se deosebește de aceea a altor limbi și că chiar partea sintactică a gramaticii lui Cipariu are prea multe generalități și prea puține observațiuni în privirea modului curat românesc de a lega cuvintele între ele. Un studiu lung și amănunțit al limbii scrise de cei mai buni autori ai graiului viu al poporului ar putea să ne ducă de-abia la cunoștința deplină a acestor legi, cari stăpânesc nu numai modul de a vorbi, dar chiar modul de a gândi al poporului român”¹. Însă, pentru cei ce elaborau manuale, corectitudinea și înnoirea limbii însemnau imitația formelor occidentale. Acest fapt e consemnat de Eminescu la apariția *Manualului de sintaxă română*, de C. S. Stoicescu și D. St. Călinescu și criticat aspru, pentru că „d-nii autori nu par a mânui îndestul de bine limba lor naturală, pentru a oglindi în fraze într-adevăr românești legile generale ale gândirii”, de aceea „prea puține fraze numai sunt construite conform cu spiritul limbei românești. Par a fi fraze traduse dintr-o gramatică franțuzească și travestite oarecum pe românește”².

Toate aceste considerații ale poetului cu privire la tezaurul național al limbii române și la promovarea acestuia în școli vin să demonstreze atât cunoștințele sale teoretice vaste, cât și experiența directă cu școala românească a timpului său.

VALORILE CREȘTINE
- VALORI PE CARE ORICE COPIL AR TREBUI SĂ LE CUNOASCĂ-

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

BISERICĂ –ȘCOALĂ

Autor - prof. înv. primar Cucăilă Ioana
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva
Județ Hunedoara

PARTENERI:

- Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva
- Biserica Ortodoxă Certeju de Sus

DURATA PROIECTULUI:

- martie 2024

COORDONATORI PROIECT:

- **Prof. Cucăilă Ioana**
- **Preot Băluță Petru**

¹ Mihai Eminescu, *Scrisori pedagogice*, Editura „Junimea”, Iași, 1977, p.155.

² *Ibidem*, p. 156.

COLABORATORI:

- Biserica Ortodoxă
- Elevii clasei pregătitoare D

ARGUMENT:

Valorile și caracterul au fost teme „fierbinți” în ultima decadă. Am fost bombardați cu acțiunile imorale ale funcționarilor guvernului, ale tinerilor școlari, ale comercianților de valori și adesea ale propriilor noștri prieteni. Desenele animate, știrile, jocurile video, chiar videoclipurile și versurile pieselor muzicale pe care le ascultăm și le vizionăm zi de zi ne bombardează cu fel și fel de valori: morale, imorale... dar cine mai știe să facă diferența?

Un studiu comparativ, realizat de Pew Research Center, care a analizat tendințele din Statele Unite ale Americii în perioada 1987 – 2012, a descoperit că, în pofida politicilor diferite dictate de Casa Albă în perioada președinților Ronald Reagan, George Bush, Bill Clinton, George W. Bush și Barack Obama, Statele Unite continuă să fie o națiune religioasă. Astfel, majoritatea americanilor afirmă că aparțin unei anumite denominațiuni și că sunt de acord cu principiile religioase importante.

În comparație cu studiile trecute însă, procentele sunt mai scăzute, în cazul anumitor teme de dezbatere. În primul rând, americanii cred astăzi, în procent de 76%, că există reguli clare asupra ceea ce este bine și rău și ce ar trebui să facă fiecare om în situațiile importante ale vieții. Un sondaj realizat în 1987, arăta că procentul era cu 3 procente mai mare, adică 79%.

O altă scădere s-a înregistrat în cazul valorilor familiei tradiționale. Primul sondaj care a analizat acest lucru, cel din 1987, a arătat că 87% dintre americani considerau că respectă valorile tradiționale ale familiei și căsătoriei, în timp ce astăzi numai 71% mai sunt de acord cu această afirmație.

O a treia temă asupra căreia americanii se pronunță într-un procent mai mic este prezența cărților cu „idei periculoase” (idei care contravin eticii și moralei) în bibliotecile școlare. Un sondaj de opinie din 2007 arăta că 46% dintre mileniali erau de acord că asemenea cărți nu ar trebui premise în biblioteci, în timp ce astăzi numai 28% dintre ei sunt de aceeași părere.

O creștere a procentelor s-a înregistrat în ceea ce privește toleranța față de homosexualitate. Dacă în urmă cu cinci ani, americanii erau de părere (într-un procent de 66%) că școlile nu ar trebui să aibă dreptul să concedieze profesori doar din cauza faptului că sunt homosexuali, astăzi procentul a crescut la 75%.

Dumnezeu, în Cuvântul Său, are foarte multe de spus cu privire la valori și la caracter. Și consider că este timpul să Îl ascultăm. Dar, cum putem face acest lucru mai bine decât prin prisma bisericii și a liderului spiritual al comunității - preotul?

DESCRIEREA PROIECTULUI:

Prin derularea acestui proiect, fiecare copil va învăța valori creștine de bază pentru construirea unui caracter deosebit.

Preotul Băluță Petru va prezenta copiilor, în diferite ocazii câte o valoare creștină pe care un copil trebuie să și-o însușească pentru a-și putea construi un caracter frumos.

PROIECTUL URMĂREȘTE:

- Descrierea fiecărei valori în parte și a modului în care Dumnezeu vede fiecare valoare;
- Prezentarea unor exemple generale prin care se poate dezvolta fiecare valoare în parte;

- Prezentarea unor exemple specifice pentru a arăta aspecte diferite ale fiecărei valori;
- Experimentarea unor metode prin care pot fi ajutați copiii care au probleme cu o anumită valoare.
- Acceptarea de către copii a regulilor după care funcționează microgrupurile sociale (familie, grădiniță, grup de prieteni, anturaj de joacă, vecini, etc.).

SCOPUL PROIECTULUI:

- Conștientizarea elevilor de importanța cunoașterii și practicării unor valori creștine .

OBIECTIVE:

- Determinarea cauzelor care au generat la copii efecte nedorite în plan comportamental;
- Prezentarea a 10 valori creștine fundamentale;
- Să respingă valorile care nu vin de la Dumnezeu;
- Să practice valorile prezentate;
- Să explice și să denumească valorile prezentate într-o anumită situație;
- Să discute cu părinții despre mijloacele media care clădesc caracterul prezentând valori creștine;
- Să aleagă să vizoneze mai degrabă un desen animat educativ, decât unul care nu prezintă valori pozitive.

METODE/TEHNICI DE LUCRU:

- Consiliere, dezbateri, vizionarea unor documentare, jocuri de rol, lucrul în echipă, expoziție foto și cu lucrări ale copiilor.

GRUP ȚINTĂ:

- Clasa Pregătitoare D;

BENEFICIARI:

- Direcți- elevii
- Indirecți: grupul familial lărgit, anturajul social al copilului, societatea.

REPERE TEMPORALE:

Proiectul se derulează pe perioada martie 2024

LOCAȚIA:

Școala, biserica și alte locații impuse de calendarul proiectului.

RESURSE:

a) Resurse umane: elevi, preot, învățătoare, părinții.

b) Resurse materiale: spațiile de învățământ, CD-uri, aparat foto, cărți, jurnalul proiectului, fișe de lucru, fotografii, lucrări ale copiilor și părinților.

c) Resurse de informare: bibliografie.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- Schimbarea comportamentului copiilor;
- Respectarea cerințelor impuse de viața în microgrupul de copii;

TEHNICI DE MONITORIZARE: înregistrare foto/video.

EVALUARE: chestionare , portofolii.

MEDIATIZARE: Avizierul școlii;

DISEMINAREA REZULTATELOR: Expuneri în comisia metodică, popularizarea studiului în sesiuni de comunicări, simpozioane, etc.

BIBLIOGRAFIE:

- HABENICHT, Donna J. , Diez valores Cristianos que todo nino deberia conocer, Editura ACES, Argentina, 2004 Virtuți și valori creștine, Editura Societatea Misionara (SBIR), București, 2013
- PUSKÁS, Valentin-Zoltán, Valorile creștine consacrate în Constituția României

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

NR. CRT.	DATA/TEMA	MIJLOC DE REALIZARE	CONTINUTUL ACTIUNII	CINE PARTICIPĂ
1.	Martie 2024 Mulțumire și recunoștință	Activitate liberă: Binecuvântarea de azi	Cum manifest mulțumire și recunoștință? Cum vede Dumnezeu mulțumirea și recunoștința? Cum putem dezvolta o atitudine de mulțumire și recunoștință? Problem legate de mulțumire și recunoștință	Elevii, preotul, învățătoarele

CUPRINS

1. Inteligența artificială – prieten sau dușman	3
2. Eficiența abordării metodelor moderne în predarea limbii engleze	5
3. Calcarele de la Boiu de Sus	7
4. Natura pictată în poezia românească	9
5. Muntele Vulcan	12
6. Step by step – o alternativă educațională de succes	14
7. Educația fără discriminare	17
8. Pădurea Slivuț	18
9. Stimularea creativității la nivel preșcolar	21
10. Eminescu și rolul limbii române în școală	22
11. Valorile creștine	25

„E-profesor on-line” – Nr. 8 Februarie 2024

<https://info-hobby.ro/e-profesor-on-line/>

ISSN 2734 – 6110

ISSN-L 2734 - 6110